

Czwartek, 12 grudnia 2013 r.

P7_TA(2013)0600

Polityka zielonej infrastruktury

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 12 grudnia 2013 r. w sprawie zielonej infrastruktury – zwiększania kapitału naturalnego Europy (2013/2663(RSP))

(2016/C 468/27)

Parlament Europejski,

- uwzględniając siódmy unijny program działań w zakresie środowiska,
 - uwzględniając komunikat Komisji Europejskiej zatytułowany „Zielona infrastruktura – zwiększanie kapitału naturalnego Europy” (COM (2013)0249),
 - uwzględniając komunikat Komisji zatytułowany „Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu” COM(2010)2020,
 - uwzględniając plan działania na rzecz zasobooszczędnej Europy (COM(2011)0571),
 - uwzględniając unijną strategię ochrony różnorodności biologicznej na okres do 2020 r. (COM(2011)0244),
 - uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa ⁽¹⁾,
 - uwzględniając dyrektywę Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory ⁽²⁾,
 - uwzględniając konkluzje Rady ds. Środowiska z czerwca 2011 r. oraz z dnia 17 grudnia 2012 r. (punkt 14),
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 20 kwietnia 2012 r. w sprawie różnorodności biologicznej będącej naszym ubezpieczeniem na życie i naszym naturalnym kapitałem: unijna strategia ochrony różnorodności biologicznej na okres do 2020 r. ⁽³⁾, w szczególności jej ust. 50,
 - uwzględniając badanie zatytułowane „Ekonomia ekosystemów i różnorodności biologicznej” (The Economics of Ecosystems and Biodiversity, TEEB) ⁽⁴⁾,
 - uwzględniając białą księgę Komisji zatytułowaną „Adaptacja do zmian klimatu: europejskie ramy działania” (COM (2009)0147) i jej komunikat zatytułowany „Strategia UE w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu” (COM (2013)0216),
 - uwzględniając pytanie do Komisji w sprawie zielonej infrastruktury – zwiększania kapitału naturalnego Europy (O-000094/2013 – B7-0525/2013),
 - uwzględniając „Agendę terytorialną Unii Europejskiej: w kierunku integrującej, inteligentnej i zrównoważonej Europy różnych regionów”,
 - uwzględniając cele z Aichi dotyczące różnorodności biologicznej określone w strategicznym planie na rzecz różnorodności biologicznej na lata 2011-2020, przyjęte przez strony Konwencji o różnorodności biologicznej w październiku 2010 r.,
 - uwzględniając art. 115 ust. 5 i art. 110 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że należy przeciwdziałać tendencji do zmniejszania się różnorodności biologicznej i pogarszania się stanu naszych ekosystemów, by zapewnić ciągłość usług ekosystemowych i ochronę kapitału naturalnego dla obecnych i przyszłych pokoleń;
- B. mając na uwadze, że zielona infrastruktura pomaga przyrodzie wykorzystać pełnię potencjału usług ekosystemowych, które może świadczyć na rzecz człowieka,
- C. mając na uwadze, że istnieje konieczność walki z utratą różnorodności biologicznej w celu ochrony kapitału naturalnego zarówno dla obecnych, jak i przyszłych pokoleń;

⁽¹⁾ Dz.U. L 20 z 26.1.2010, s. 7.

⁽²⁾ Dz.U. L 206 z 22.7.1992, s. 7.

⁽³⁾ Dz.U. C 258 E z 7.9.2013, s. 99.

⁽⁴⁾ <http://www.teebweb.org>

Czwartek, 12 grudnia 2013 r.

- D. mając na uwadze, że presja antropogeniczna zagraża różnorodności biologicznej i integralności ekosystemów w Unii Europejskiej, m.in. przez rozczłonkowanie i niszczenie siedlisk przyrodniczych, zmianę klimatu i intensywniejsze wykorzystywanie siedlisk półnaturalnych;
- E. mając na uwadze, że istnieje ścisły związek między różnorodnością biologiczną a dobrostanem człowieka;
- F. mając na uwadze, że w celu zachowania i zwiększenia różnorodności biologicznej w Unii ważne jest zminimalizowanie poziomu fragmentacji i zwiększenie spójności przyrody;
- G. mając na uwadze, że cel 11 z Aichi dotyczący różnorodności biologicznej polega na tym, że do 2020 r. co najmniej 17 % wód powierzchniowych i śródlądowych oraz 10 % obszarów przybrzeżnych i morskich, zwłaszcza obszarów o szczególnym znaczeniu dla różnorodności biologicznej i usług ekosystemowych, musi zostać zachowanych, poprzez skuteczne i sprawiedliwe zarządzanie systemami obszarów chronionych, które są ekologicznie reprezentatywne i należyte połączone, oraz przez inne skuteczne środki służące ochronie dotyczące konkretnych obszarów, a także musi zostać włączonych do szerszych krajobrazów lądowych i morskich;
- H. mając na uwadze, że zielona infrastruktura i rolnictwo są ściśle powiązane pod względem wydajności rolnictwa i ochrony jego dziedzictwa oraz wpływ działalności rolniczej na planowanie przestrzenne i planowanie użytkowania gruntów;
- I. mając na uwadze, że doświadczenia pokazują, iż projekty z zakresu zielonej infrastruktury stwarzają wielką szansę na integrację przyrody z człowiekiem, m.in. w środowiskach miejskich zamieszkiwanych przez coraz większą część ludności, oraz że osoby te są narażone na poważne skutki zjawiska tzw. miejskiej wyspy ciepła;
- J. mając na uwadze, że zainteresowane strony powinny dzielić się informacjami związanymi z tworzeniem, ochroną, rozbudową i wykorzystywaniem zielonej infrastruktury w skuteczny sposób we wszystkich typach krajobrazu, a także, że informacje te powinny być publikowane;
- K. mając na uwadze, jak pokazuje doświadczenie, że planowanie i rozwój projektów infrastruktury to kluczowe etapy integracji potrzeb ekologicznych, gospodarczych i społecznych zarówno w odniesieniu do krajobrazów miejskich, jak i wiejskich;
- L. mając na uwadze, że aby zwiększyć korzyści środowiskowe, społeczne i gospodarcze współfinansowanych przez UE programów i projektów z zakresu infrastruktury regionalnej i miejskiej powinny one łączyć elementy zielonej infrastruktury i łagodzić oddziaływanie na istniejące ekosystemy;
- M. mając na uwadze, że zielona infrastruktura przynosi cały szereg korzyści ekologicznych, gospodarczych i społecznych wynikających z rozwiązań związanych z przyrodą, które są zasadniczo mniej kosztowne i bardziej zrównoważone oraz przyczyniają się do tworzenia miejsc pracy;
- N. mając na uwadze, że zwrot z inwestycji w zieloną infrastrukturę jest zazwyczaj wysoki;

Uwagi ogólne

1. z zadowoleniem przyjmuje komunikat w sprawie zielonej infrastruktury oraz zamiar aktywnej realizacji przez Komisję celów w nim wymienionych;
2. uznaje kluczowe znaczenie zielonej infrastruktury dla skutecznej ochrony naturalnego kapitału Europy, zachowania siedlisk i gatunków przyrodniczych oraz utrzymania dobrego stanu ekologicznego wód;
3. podkreśla wkład, jaki zielona infrastruktura może wnieść w realizację różnorodnych celów strategii „Europa 2020”, zwraca też uwagę na pilną potrzebę stworzenia takiej infrastruktury i uwzględnienia jej w instrumentach wdrażających wieloletnie ramy finansowe, aby skutecznie przyczynić się do osiągnięcia celów Unii w zakresie różnorodności biologicznej;
4. przyznaje, że stworzenie zielonej infrastruktury pomoże Unii wywiązać się z międzynarodowych zobowiązań wynikających z celów z Aichi dotyczących różnorodności biologicznej i strategicznego planu na rzecz różnorodności biologicznej na lata 2011-2020;

Czwartek, 12 grudnia 2013 r.

5. z zadowoleniem przyjmuje innowacyjne podejście do zielonej infrastruktury zapewniające opłacalność poprzez liczne korzyści i rozwiązania mogące pogodzić cele środowiskowe, społeczne i ekonomiczne;

Uwzględnienie zielonej infrastruktury w różnych obszarach polityki

6. podkreśla konieczność uwzględnienia zielonej infrastruktury we wszystkich sektorowych strategiach politycznych UE i w odpowiednich ustaleniach finansowych, wykorzystując jako przykład najlepsze praktyki państw członkowskich;

7. zwraca uwagę, że zielona infrastruktura może odegrać szczególnie istotną rolę w miastach, gdzie obecnie zamieszkuje coraz większa część ludności i gdzie może ona świadczyć usługi takie jak czyste powietrze, kontrolowanie temperatury i łagodzenie lokalnego „efektu wyspy ciepła”, obszary rekreacyjne, ochrona przed powodzią, retencja wody deszczowej i zapobieganie powodziom, utrzymanie odpowiednich poziomów wód gruntowych, przywracanie różnorodności biologicznej bądź powstrzymanie jej utraty, łagodzenie przebiegu skrajnych zjawisk pogodowych i ich skutków, poprawa stanu zdrowia obywateli i ogólnie podniesienie jakości życia, m.in. przez zapewnienie dostępnych i przystępnych cenowo terenów do aktywności fizycznej; podkreśla zależność między zieloną infrastrukturą a zdrowiem publicznym i uważa, że inwestycje w zieloną infrastrukturę są również inwestycjami w zdrowie publiczne;

8. podkreśla ogromny wkład zielonej infrastruktury w sieć Natura 2000, ponieważ zwiększa ona spójność i odporność tej sieci, która służy zachowaniu najważniejszych gatunków i siedlisk przyrodniczych Europy, oraz pomaga świadczyć usługi ekosystemowe szacowane na kilkaset miliardów euro rocznie; w związku z tym zwraca uwagę na fakt, że ustawodawstwo dotyczące sieci Natura 2000 i inicjatywa związana z zieloną infrastrukturą wzajemnie się uzupełniają;

9. wzywa państwa członkowskie, aby włączyły zieloną infrastrukturę do planowania przestrzennego i planowania użytkowania gruntów oraz by traktowały ją priorytetowo poprzez prowadzenie konsultacji z zainteresowanymi stronami na miejscu i lokalnymi społecznościami oraz poprzez podnoszenie ich świadomości w drodze kampanii edukacyjnych obejmujących wszystkie szczeble decyzyjne (lokalny, regionalny i krajowy), a także zwraca się do Komisji, aby poparła opracowanie wytycznych i poziomów odniesienia w tej dziedzinie w celu dopilnowania, by zielona infrastruktura stała się standardową częścią planowania przestrzennego i rozwoju terytorialnego w całej Unii; zwraca uwagę, że procedury udzielania pozwoleń w przypadku nowych rozwiązań lub szarej infrastruktury muszą gwarantować, że dokonano pełnej oceny wszelkiego negatywnego oddziaływania na ekosystemy i istniejącą zieloną infrastrukturę w celu zapobiegania takiemu oddziaływaniu i jego ograniczania oraz zapewnienia faktycznych długofalowych korzyści społecznych;

10. wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby wykorzystwały wszystkie instrumenty finansowe UE, również w ramach polityki spójności i wspólnej polityki rolnej, zwłaszcza obszary proekologiczne, w celu promowania w stosownych przypadkach zielonej infrastruktury, aby zapewnić świadczenie szerokiego zakresu różnorodnych usług ekosystemowych i ochronę naturalnych procesów na obszarach wiejskich i miejskich; apeluje do Komisji, aby regularnie informowała Parlament o wykorzystaniu funduszy WPR na wspieranie zielonej infrastruktury; w związku z tym podkreśla ważną rolę zielonej infrastruktury w ochronie pszczół, a tym samym w skutecznym przebiegu procesu zapylania;

11. podkreśla pozytywne oddziaływanie zielonej infrastruktury na łagodzenie zmiany klimatu, ponieważ wpływa ona korzystnie na równowagę między zasobami węgla a emisjami gazów cieplarnianych, zwłaszcza w odniesieniu do gleb torfowych, półnaturalnych i naturalnych terenów zalesionych i lasów oraz innych ekosystemów bogatych w węgiel, przyczyniając się tym samym do realizacji polityki klimatycznej UE;

12. popiera starania na rzecz łączenia planowania przestrzennego i rozwoju zielonej infrastruktury na obszarach przybrzeżnych w celu zabezpieczenia różnorodności biologicznej i zagwarantowania zrównoważonego rozwoju obszarów o krajobrazie przybrzeżnym;

13. odnotowuje kluczową rolę zielonej infrastruktury w dostosowaniu się do zmiany klimatu, ponieważ infrastruktura ta zwiększa ekologiczną spójność między obszarami Natura 2000, ułatwia przemieszczanie się gatunków pomiędzy obszarami NATURA 2000 i sprzyja zmianom w ich rozmieszczeniu, a także zapewnia adaptację różnorodności biologicznej w skali krajobrazu, a tym samym przyczynia się do realizacji strategii UE związanych z przyrodą i sprzyja adaptacji ekosystemów do innych sektorów, w tym gospodarki wodnej i bezpieczeństwa żywnościowego;

14. uważa, że istotne jest, aby państwa członkowskie – zwłaszcza posiadające granicę morską – tworzyły zieloną infrastrukturę wokół terenów portowych i rozwijały systemy transportowe sprzyjające ekologii tych obszarów;

Czwartek, 12 grudnia 2013 r.

15. zwraca uwagę na fakt, że zmniejszenie zagrożeń związanych z klęskami żywiołowymi – takimi jak powodzie czy pożary lasów – stanowi również pozytywny skutek tworzenia i przywracania zielonej infrastruktury, w tym obszarów zalewowych oraz terenów zalesionych i podmokłych, które mogą zwiększyć odporność na klęski, pomóc w dostosowaniu się do zmiany klimatu i obniżyć znacznie koszty społeczne;
16. podkreśla potrzebę pełnego włączenia sektora leśnego do tego obszaru polityki, by uzyskać liczne inne korzyści poza produkcją drewna i biomasy, wynikające ze zrównoważonej gospodarki leśnej i naturalnej ochrony lasów, oraz by odtworzyć rozdrobnione bądź zniszczone tereny zalesione;
17. z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę polegającą na promowaniu zielonej infrastruktury jako instrumentu, który przyczynia się do filtracji wody, zapobiegania erozji, zachowania zwierciadła wody, a w konsekwencji właściwego wdrożenia ramowej dyrektywy wodnej, dyrektywy powodziowej i odnośnego prawodawstwa wodnego, jak zaproponowano w planie działania, oraz do zintegrowanego zarządzania strefą przybrzeżną i planowania przestrzennego obszarów morskich;
18. podkreśla znaczenie właściwego włączenia wymogów dotyczących zielonej infrastruktury do wdrażania instrumentów polityki strukturalnej i polityki spójności UE, w szczególności w przypadku finansowania zielonej infrastruktury w miastach, i wzywa właściwe organy do promowania odpowiednich działań;
19. podkreśla potrzebę włączenia zielonej infrastruktury do programów operacyjnych objętych instrumentami finansowania UE na okres 2014-2020;
20. wzywa Komisję do opracowania materiałów pomocniczych w odpowiednim terminie, to jest do końca 2013 r., jak ogłoszono w komunikacie, by zwiększyć zrozumienie zielonej infrastruktury i by ją rozpowszechnić we właściwych obszarach polityki, oraz do zapewniania możliwości finansowania za pomocą programów operacyjnych;
21. apeluje do państw członkowskich oraz władz regionalnych i lokalnych o właściwe wykorzystanie istniejących możliwości w zakresie finansowania w celu promowania inwestycji w skoordynowane i spójne projekty z zakresu zielonej infrastruktury;

Rozwój strategii dotyczącej zielonej infrastruktury

22. podkreśla potrzebę większego zaangażowania sektora prywatnego w inwestycje w zieloną infrastrukturę i wzywa Komisję oraz EBI do szybkiego ustanowienia i uruchomienia instrumentu finansowego obejmującego innowacyjne mechanizmy finansowania, by wspierać inwestycje w zieloną infrastrukturę i inne projekty związane z kapitałem naturalnym, jednocześnie oceniając też rzeczywiste i długotrwałe wsparcie dla funkcji ekosystemów; zwraca uwagę, że trzeba będzie również zbadać inne źródła finansowania na szczeblu lokalnym, regionalnym i krajowym;
23. jest przekonany, że tworzenie zielonej infrastruktury musi się opierać na solidnych danych i dogłębnej wiedzy, zachęca Komisję, aby we współpracy z Europejską Agencją Środowiska, państwami członkowskimi i innymi zainteresowanymi podmiotami dopilnowała, aby Unia zwiększyła swój potencjał w zakresie lokalizowania i oceniaania ekosystemów i powiązanych usług ekosystemowych oraz aby te informacje i ta wiedza były należycie uwzględniane, m.in. w planowaniu i realizacji projektów współfinansowanych przez UE;
24. wzywa Komisję, aby promowała projekty w zakresie badań, innowacji, budowania potencjału, edukacji, rozpowszechniania, podnoszenia świadomości i informacji publicznych w tej dziedzinie oraz aby wspierała wymianę informacji i najlepszych praktyk; zwraca uwagę, że umiejętności i szkolenie personelu mogącego poradzić sobie z tym innowacyjnym podejściem oraz prawidłowo oszacować korzyści przynieszone przez ekosystemy, zwłaszcza w sektorze zaopatrzenia w wodę i oczyszczania wody, odpadów, budownictwa, zarządzania klęskami żywiołowymi, rolnictwa, turystyki i opieki zdrowotnej, ułatwiają rozwój zielonej infrastruktury;
25. jest zdania, że uwzględnienie zielonej infrastruktury we wszystkich obszarach polityki jest podstawowym warunkiem, bez którego nie można prowadzić żadnej wiarygodnej polityki związanej z zieloną infrastrukturą;
26. podkreśla rolę, jaką właściciele gruntów i osoby gospodarujące gruntami, organizacje społeczeństwa obywatelskiego, obywatelskie badania naukowe, odpowiedzialność obywateli i ich uczestnictwo mogą odegrać w planowaniu, we wdrażaniu, w utrzymaniu i monitorowaniu projektów w zakresie zielonej infrastruktury na szczeblu lokalnym, i apeluje do państw członkowskich, by ułatwiały takie procesy;

Czwartek, 12 grudnia 2013 r.

27. zgadza się na opracowanie strategii składającej się z przygotowania osi priorytetowych dotyczących projektów zielonej infrastruktury w Europie i podkreśla potrzebę tworzenia większej liczby transgranicznych, międzyregionalnych strategii i projektów;
28. wspiera TEN-G, jak ogłoszono w komunikacie, i wzywa Komisję do rozwinięcia koncepcji systemu TEN-G do 2015 r.;
29. podkreśla potencjał innowacji w odniesieniu do zielonej infrastruktury i kluczową rolę, jaką w tej dziedzinie mogą odgrywać MŚP; zaznacza, że wspólne normy, certyfikacja i znakowanie powinny wspierać inwestycje w zieloną infrastrukturę i stwarzać warunki dla tych, którzy pragną uczynić pierwszy krok w tym zakresie;
30. oczekuje przeglądu strategii różnorodności biologicznej w 2015 r., następnie przeglądu komunikatu dotyczącego zielonej infrastruktury w 2017 r. w celu dalszego włączenia zielonej infrastruktury do odnośnych inwestycji planowanych na szczeblu UE, jak również przeglądu śródkresowego stosownych obszarów polityki (kontrola stanu WPR, przeglądu śródkresowego REGIO itp.);

o

o o

31. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.
-